

SVETOGORSKA KRALJICA

MESEČNIK SVETOGORSKEGA SVETIŠČA

PO MARIJI

K JEZUSU

P. Kalist Medič:

Kronana devic Devica

Kronana devic Devica, naših src si tolažnica, up si, pribežališče. Na premilostnem tem kraji sad, o Mati, svoj najslaj nam pokaži — Jezusa!

Goro to si, o Premila, za svoj sedež izvolila, kraljevati hočeš tu. Ljudstvo dobro tod je bilo, iz ljubezni Ti zgradilo veličastni ta je dom.

Uršuli se prikazala, rekla, da boš pomagala vsem, ki k Tebi prihite. Srečne res se smemo šteti, da smo vredni tu imeti Božje Matere prestol.

Gora ta je kraj radosti, ki Posodi vse svetosti. Stvarnik jo posvetil je. S čudeži je oslavljen, vsem betežnim zaželen, vse obsipa z milostmi.

Gora ta zares je sveta, ker brez madeža Spočeta jo je vzela v svojo last. Zanesljiva Ti vodnica, pot nam kaži v raj, Devica, vse privedi k Jezusu.

Pred Teboj kleč, ki slave krona se blesti Ti z glave, Dete Tvoje molimo. Detece v naročju nosiš, za nas grešnike ga prosiš, Trojstva Božjega Ti hram.

Svetogorska štiristoletnica otvorjena

Dne 25. in 26. junija so se vršile na Sv. gori tako lepe slovesnosti, da bi morali ta mali listič izpolniti samo z njimi, ako bi jih hoteli le malo obširno popisati. Ker pa je to nemogoče, pa bi vendar vse radi vsaj omenili, naj čitatelji blagovolijo odpušiti, ako se poslužimo za to poročilo brzojavnega sloga.

Sobota pred Kronanico 25. 6.

Velika vročina, čas malo primeren zlasti za romarje iz oddaljenih krajev. Zato po vojski razen zaobljubne kanalske procesije in Marijinih družb skoraj nič romarjev. Letos vlak in korijere natrpani romarjev z vseh koncev in krajev naše dežele. Romarji se čudijo, da jih je toliko in se boje, da na Sv. gori ne dobe prilike za sv. spoved. Po goriških cerkvah se zgrinjajo okrog spovednic, kjer se nekateri duhovniki ves dan žrtvujejo zanje. Na večer je na Sv. gori več tisoč ljudi. Nekoliko gospodov je za spoved na razpolago vso noč.

Ob 9. uri govori g. dekan Filipič pri polni cerkvi o imenitnosti svetogorske božje poti in o zaupanju ter pobožni gorečnosti, s katero se moramo zbirati na tako svetem kraju. Nato procesija z Najsvetejšim okrog cerkve in samostanskega vrta z gorečimi svečami. Navdušeno petje ljudskih pesmi k presv. Srcu Jezusovemu in presv. Rešnjemu Telesu. Nato pridiga kratko, a lepo ravnatelj goriške bogoslovnice msgr. Janez Butić. Blagoslov in konec. Množice ostanejo v velikem številu v cerkvi in pesem za pesmijo se vrsti: zdaj začne kdo v tem, zdaj v drugem kotu. Ob 11. uri češčenje Najsvetejšega, ki traja čez polnoč. Msgr. Brumat premišljuje z verniki, kako nas Marija uči Boga prav častiti, se mu prav zahvaljevati, mu za lastne in tuje grehe zadostovati in ga pravih milosti prav prositi. Ljudstvo se ne more ločiti. Mnogi ostanejo vso noč v cerkvi, kjer pristopajo k spovednicam, častijo Jezusa v tabernaklju in prepevajo vse mogoče Marijine pesmi.

Kronanica

Ob 4. uri že začnejo obhajati in cela truma se zgrne okrog obhajilne mize. Ob pol šesti uri prelatska maša stolnega kanonika dr. Brumata, ki med sv. mašo pridiga o novih svetogorskih pesmih, ki naj vse to leto odmevajo po cerkvah naše dežele in pripomorejo, da se bomo

vedno bolj čutili kot ena družina ene Matere — a prav posebno poudarja važnost nove pesmi novega življenja, ki naj se začne povsod ob tej tako važni stoletnici. Med sveto mašo se oglase pod vodstvom prvega našega pevca g. Jožeta, ki poje iz same ljubezni, vse lepe pesmi, ki so bile za to priliko zložene in se jih mora vse ljudstvo naučiti. Naš list prinaša danes že tretjo. Marijine družbenice so slišale, kaj naj store v Marijino slavo in za njeno kraljestvo v tem svetem letu. Goreči pridigar msgr. Velci je ob 8. uri vnmal vernike k ljubezni do svetogorske božje poti, ki je bila, je in ostane: svetilnik v temi — trdnjava v bojih — vir milosti — zlasti v spovednicah. Ob 9. uri so prispele procesije z dušnimi pastirji iz Kanale, Grgarja, Ravnice, Trnovega, Čepovana, Tribuše, Lokovca, Bat in Banjšic in vse polno drugih romarjev, zlasti iz Gorice in Solkana, dočim so nekateri romarji že odhajali in tako napravljali novim prostor. Število romarjev, ki so se udeležili otvoritvenih slovesnosti, cenijo nad 10.000.

Sv. maša ob 9. uri

Kanalski g. dekan msgr. Belč mašuje in pridiga ob nabito polni cerkvi. Pridiga se nanaša na tri nova, velika, prekrasna slikana okna, ki so romarje zelo razveselila in predstavljajo Marijino brezmadežno spočetje, ožnanjenje in vnebovstetje. Brez greha bodi naše življenje, vdano v skrivnostne božje sklepe in tako bomo z Marijo dosegli tudi povelicanje in večno slavo. Tej pobožnosti je dajalo poseben blek ljudsko petje, ki je bilo tako v najlepšem pomenu besede. Pela je vsa tisoč in tisoč glava množica pod vodstvom gg.: V. Vodopivca, dekana Filipiča in velikega pevskega zbora. Zelo so se pokazali tudi moški glasovi, ki jih v cerkvah večkrat pogrešamo. Najlepše pesmi so se oglasile s tako prečesljivo silo, da so bili vsi navzoči kakor elektrizirani — in mnogi so od ganjta jokali.

Treba je le kdaj slišati lepo ljudsko petje in lahko se je pričati, da je prvovrstno sredstvo za vzbujanje verskih čustev in prave pobožnosti. Za večino ljudi je brez dvoma imenitna molitev.

Pontifikalna maša

Ob polenajstih je prišel prevzvišeni gospod nadškof Karol

Margotti s svojim spremstvom v svetišče. Ljudstvo mu je napravilo špalir in ga s spoštljivo zbranostjo sprejelo. Te slovesnosti so se udeležili tudi odlični predstavniki vlade, goriškega mesta in dežele. Strašno vzdusje je bilo v cerkvi spričo vročine in ker so bile vso noč tolike množice noter, a v kljub temu je vztrajala tudi pri tej pobožnosti polna cerkev ljudi. Semeniški pevski zbor je izvajal lepo mašo «Missa gaudiosa», ki jo je zložil ravnatelj glasbenega konservatorija v Paviji Franco Vitadini. Petje je vodil stolni organist prof. V. Toniutti ob spremeljevanju orkestra. Verniki so imeli pravi glasbeni užitek. Med sv. mašo je msgr. Valdemarin, ravnatelj Malega semenišča, razglasil odpustke, ki jih je sv. stolica naklonila obiskovalcem Sv. gore v tem svetem letu. Nato je pridigal o Mariji kot Kraljici vseh kraljev, kot Materi usmiljenja in Materi edinosti, kar naj bo zlasti na tem svetem kraju, kamor prihajajo verniki različnih narodov in jezikov. Te besede so ugajale vernikom, ki so jih razumeli. Zato so ob koncu pontifikala z velikim navdušenjem zapeli še enkrat prelepo «Lepa si, lepa si...» In so jo peli, dokler ni odšel prevzvišeni blagosloviljave iz cerkve... gofovo tudi on ves srečen, da je mogel tako slovesno otvoriti važne štiristoletne slovesnosti, obdan od najbolj požrtvovalnih častilcev svetogorske Matere božje. Prevzvišenemu in spremstvu se je bralo veselje na obrazu radi preproste gorečnosti našega ljudstva.

Blagoslovitev spominske kapele v Grgarju

Po popoldanskem blagoslovu, ki ga je imel na Sv. gori g. nadškof ob 3. uri za sklep otvoritvene slovesnosti, se je prevzvišeni sam in z njim vse njegovo spremstvo in velika množica vernikov iz Gorice, bližnje okolice ter Čepovanske doline ter Banjske planote podala v Grgar, kjer je g. dekan Filipič dal zgraditi izvoljeni faranki Urški Ferligoj spomenik v obliki krasne kapele, ki so jo postavili na kraju, kjer je stala njena rojstna hiša. Ves prostor je ograjen in s svetjem posajen, na sredini je okusno izdelana precej velika kapela s prelepim kipom Matere božje, dočim so na štirih straneh velikega podstavka primerni napis in na presno slikani prizori iz

Urškega življenja. Domačin Peter Bižnik ima za to kapelico ali recimo nenavadno lepo obcestno znamenje največjo zaslugo, saj je daroval svoji rojakinji okrog 200 dni brezplačnega dela. Naj tu omenimo, da je g. dekan Filipič že pred leti postavil Urški tudi lep nagrobni spomenik za prezbiterijem župne cerkve.

K spomeniku Urške Ferligojeve se je razvila dolga procesija, ki jo je vodil g. nadškof sam. Vsa pot je bila gosto zasajena z mlaji in posuta s cvetjem. Petje svetogorskih pesmi je spremljala goriška godba, fantje so bili ponosni, da so nosili kip Matere božje, dekleta so bila oblečena v nošah 16. stoletja, kakor vidimo na slikah Urško, in so bila vsa srečna, deklice pa so z veselimi obrazi nosile ob kipu Matere božje palmove veje. Vse ljudstvo je bilo navdušeno.

G. nadškof je izvršil blago-

slovitev kraja in znamenja. Zbrani množici je govoril stolni penitencijar dr. Brumat. Zahvalil se je prevzvišenemu za zanimanje, ki ga je pokazal za preprosto deklico iz našega ljudstva, in vsem vernikom je razložil pomen te slovesnosti, ki oznanja hvalo ponižnosti in zvestobi napram božjemu klicu. Bodimo ponižni in le na Boga zidajmo svojo srečo ter bodimo zvesti nalogam, ki nam jih je poveril, čeprav bi morali kdaj radi njih tudi kaj trpeti kakor nekoč Urška, ko je izvajala Marijine ukaze.

Po slovesnosti pri spomeniku se je procesija ob zvokih godbe vrnila v cerkev, kjer smo prejeli še blagoslov z Najsvetejšim.

Začetek svetogorskih slovesnosti je bil nad vse pričakovanje lep. Če bosta nadaljevanje in konec odgovarjala temu začetku, bo 400-stoletnica z Marijino pomočjo obrodila neizmerno veliko dobrega v vsakem pogledu.

Vtisi z evharističnega kongresa

Budimpešta, slavna prestolnica ogrskih kraljev, je bila letos koncem maja sedež 34. evharističnega mednarodnega kongresa. Udeleženci vseh narodov so peli slavno evharističnemu Kristusu in ga prosili za mir, edinstvo in ljubezen med narodi in med posamezniki. Množica udeležencev je bila zelo velika, a obenem zelo pestra po različnosti narodov, ki so bili zastopani. Sedemnajst kardinalov z zastopnikom sv. Očeta na čelu in nad 300 škofov je dalo temu evharističnemu slavlju poseben sijaj in tudi pokazalo, kako sv. Cerkev evharistične kongrese ceni in koliko pričakuje od njih.

Priprave za kongres

Za kongres se je ogrsko ljudstvo pripravilo z evharističnim letom, ki je začelo v maju 1937. Po vseh župnijah v državi so prirejali tridnevne in evharistične misijone. Preroditi vso deželo v Kristusu je bilo geslo evharističnega leta in kongresa. In res, ob tej priliki se je pokazalo, da so Ogrji globoko vero v ljudstvo. Živa vera je odsevala iz vsega, kar so pripravili za kongres, posebno pa iz vedenja v cerkvi, iz skupne molitve, iz pobožnega prejetanja sv. zakramentov. Ne le pobožnost ženstva in otrok, ampak predvsem globoka vera moških je napravila na vse udeležence velik vtis.

Otvoritev kongresa

Čeprav je prej vse dni deževalo, se je za otvoritev kongresa nebo zjasnilo in je bilo lepo vreme do sklepa končne procesije. Na večer pred praznikom vnebohoda je papežev odposlanec v navzočnosti cerkvenih in svetnih dostojanstvenikov in velike množice otvoril v imenu sv. očeta kongres. V lepem govoru je opisal namen kongresa, namreč, da bi evharistični Kristus zedinil ljudstva v ljubezni med seboj in odvrnil vse gorje sovražstva in zavisti med narodi in posamezniki.

Jezus med mladino

Na praznik Trnbohoda jutraj se je na obširnem Trgu junakov, kjer je bil pripravljen kongresni oltar, zbralo nad 150.000 solških otrok in dijakov, da počaste sv. R. T. z ljubeznijo svojih mladih src. Sv. mašo je zanje daroval pariški kardinal, velik prijatelj mladine. Sv. obhajilo je delilo med te otroške množice 300 duhovnikov. Ganljiv je bil

prizor, ko so mlada srca, ožarjena od jutranjega solnca prejela Kristusa, luč in moč njihove mladosti.

Procesija na Donavi

Zvečer istega dne je bila procesija z Najsvetejšim po široki reki Donavi. Ko je mrak padel na zemljo, je zagorala ob bregovih Donave in v vsem mestu na tisoče in tisoče luči. Ladja z belo sveto hostijo in ladje spremljevalke so kar žarele od samih luči in odsevale v valovih veletoka. Nad 700.000 ljudi je pozdravljalo Jezusa na bregovih in molilo sv. R. T. Bil je to prizor, ki ga ni mogoče opisati — in nam je ostal v spominu kot nedopovedljivo sladke sanje o bajni lepoti in sreči.

Nočno češčenje mož in fantov

Najlepši vtis pa je napravilo na vse nočno češčenje mož in fantov. Nad 300.000 jih je bilo. Njihova resnost in lepo obnašanje, njih molitev in zbrano petje je morala vsakega ganiti do solz. Kardinal iz trpeče Španije je daroval za te moške množice sv. mašo. Mož, ki je občutil in videl sam preganjanje in prelivanje krvi, je molil zanje, da bi ohranili vero in ljubezen do Boga ter tako odvrnili od sebe in svojih gorje in trpljenja, ki ga prinašata nevera in sovražstvo do Boga. O toledskem kardinalu so rekli, da je prinesel v svojem škrofu 300.000 mučeniških palm. Njegov govor je vse silno pretresel; saj se je sam več tednov skrival v svoji grobnici pred krvoločnimi preganjavci sv. vere in njenih zastopnikov.

Se mnogo lepega je nudil kongres vsem udeležencem v svojih narodnih in mednarodnih zborovanjih in drugih verskih prireditvah. Vse je imelo namen dajati slavo sv. Rešnjemu Telesu, vzgajati ljubezen do Jezusa in ljubezen do bližnjega. Blagoslov sv. očeta po radiju pa je v navdušene množice prinesel posebno zavest, da smo katoličani ena družina in da Kristusova ljubezen in edinstvo s Kristusovim namestnikom na zemlji more dati sveto srečo in mir. Končna procesija z nad milijonsko udeležbo pa je bila izraz zmogljivosti božjega nad močmi teme in obenem opomin vsem, da le v Kristusu in njegovih ljubeznih se bodo ljudje dvignili iz davnašnje pokvarjenosti in hudobije k človeku in otroka božjega vrednejšemu življenju.

Naše cerkvene novice

Otvoritev cerkve Presv. Srca Jezusovega

Posvečenje in otvoritev nove cerkve presvetega Srca Jezusovega se je izvršila z veliko slovesnostjo in ob številni udeležbi vernikov natančno po sporedu, ki smo ga objavili v junjski številki našega lista. Posebno veličastna je bila procesija z Najsvetejšim, ki se je udeležil bojijski kardinal, obdan od treh škofov, ki so izmenoma nosili Najsvetejšo, in od velikega števila duhovnikov iz mesta in dežele. Med procesijo sta dve godbi spremljali petje evharističnih pesmi. Velika procesija, ki so ji za Gorico izredne množice delale špalir, se je vila skozi lepo okrašene ulice in se končala na Trgu zmage, kjer je gospod kardinal lepo govoril in nato podelil ogromni množici, ki je bila napolnila obširni trg, blagoslov z Najsvetejšim. Pri pontifikalni sveti maši, ki jo je daroval prevzvišeni gospod nadškof goriški na praznik presvetega Srca Jezusovega, so prebrali dekret, s katerim se ustanavlja v mestu nova župnija presv. Srca in se ji določajo meje. Istočasno je bil prebran tudi dekret imenovanja novega župnika. Bog daj, da bi župnija s cerkvijo, ki hoče biti škofijsko svetišče, mogla vršiti svojo dolžnost v duhu Jezusovega Srca, ki se je nesebično použivalo v požrtvovalni ljubezni do vseh ljudi.

Novomašniki

Zadnje dni pred posvečenjem novih duhovnikov, ki ga je izvršil prevzvišeni gospod knez in nadškof goriški v svoji stolnici dne 11. 6. in smo o njem poročali v zadnji številki, sta dobila iz Rimu spregled predpisane starosti tudi gospoda diakona Alojzija Ličen iz Rihemberka in Josip Zorž iz Dornberga in bila z že omenjenimi posvečena. Prvi je pel novo mašo na Brjah dne 26. junija, drugi 3. julija v Dornbergu. Odveč bi bilo ponavljati, kar se ob vsaki taki slovesnosti v naših še vernih duhovnijah godi: mlaji, petje, evetje, nabito polne cerkve, navdušeni govorniki in presrečni verniki, ki so bili po stari rečenici pripravljeni potrgati par podplatov za novomašniški blagoslov in spominček. Da ljudstvo res zelo ljubi duhovnika, pokaže tudi ob teh prilikah zlasti s požrtvovalno radodarnostjo napram mladim duhovnikom, ki po večini izhajajo iz revnih domov in jim vsega manjka. Naj bo s tega mesta enkrat prav pri srčno izrečena pohvala in zahvala našemu vrlemu vernemu ljudstvu za vso ljubezen, ki jo izkazuje duhovnikom sploh in novomašnikom še posebej. Novomašniki naj pa imajo vedno pred očmi, da ta ljubezen ne velja njihovim osebam, ampak njihovemu stanu in da je po

svoje opomin, kako naj duhovnik skrbi, da si z gorečim dušnopastirskim delovanjem to ljubezen ljudstva zasluži in ohrani. Letošnji novomašniki stopajo v dušno pastirstvo v zarji svetogorskih slovesnosti. Naj jih ljuba nebeska Mati spremlja na vseh potih, da bo njihovo življenje in delovanje Bogu, Mariji in Cerkev v čast, vernemu ljudstvu pa v častni in večni blagor.

Nečak g. dekana Breitenbergerja salezijane Karol Jereb bo pel novo mašo v Idriji 10. julija. Bog in Marija z njim vselej!

Umrli dušni pastirji

+ Msgr. Josip Abram. V sredo 22. 6. se je po našem mestu raznesel glas, da je isto jutro nenadoma umrl v Ljubljani, kamor je šel po cerkvenih opravkih, pevmski župnik msgr. Abram. Pokopali so ga tam v petek popoldne. Rodil se je v Štanjelu na Krasu 2. 2. 1875. Novo mašo je pel v rojstni vasi 1. 1899. Govoril mu je dr. Janez Ev. Krek, s katerim ga je vezelo prirčno prijateljstvo, zgrajeno na velikem navdušenju učenca za učitelja. Služboval je

v Bovcu, v Trenti (zato Trentar in prijatelj naših gora in njihovega petja in rastlinstva), v Novakih pri Cerknem, v Biljah, v Oblokah, pri Sv. Luciji in na zadnje v Pevmi pri Gorici. Bil je vnet delavec in se je do zadnjega trudil, da bi bil ljudstvu koristen na verskem, prostnem in gospodarskem polju. Sodeloval je pri raznih listih in priredil za naše odre Baumbachovega »Zlatoroga«. Naj je pisal ali govoril, vedno se je razdeval kof prijatelj narave in pesništva. Njegova vedrost, polna neugnane ga optimizma mu je pridobila veliko prijateljev, ki bodo z njegovimi duhovnimi ovčicami bridko občutili: Blagega gospoda Jožeta Trentarja ni več! Prevz. g. nadškof goriški mu je v Rimu izposloval za zasluge v dušnem pastirstvu in pri cerkveni upravi čast monsignora, Bog mu pa bodi plačnik. N. p. v m!

+ Župnik Ivan Kodrič. Rodil se je v Rihemberku 28. 3. 1886., v mašnika je bil posvečen 26. 7. 1911., umrl je 30. 5. 1938. Služboval je v Kobaridu, v Trenti, v Kredu, v Opatjem selu, v Gradnem in komaj nekaj dni kot župnik v Slapu pri Vipavi.

Bil je vester, tih in pobožen duhovnik, ki se je ljudem povsod, kjerkoli je služboval, zelo prikupil. Gradno je zapustil, ker mu vest radi slabotnega zdravlja ni dopuščala, da bi še nadalje

upravljal duhovnijo, ki je radi težkih podružnic najtežja postojanka v Brdih. Upal je, da se mu zdravje povrne v lahki slapski župniji, pa Gospod je sklenil drugače in je zvestega služabnika poklical k sebi. Naj počiva v miru!

+ Jožeta Godnič. Umrla je po tri in polletni mučni bolezni v 83. letu svoje starosti teta dornberškega g. dekana ga. Jožeta Godnič na predvečer praznika Srca Jezusovega, ki ga je v življenju tako častila. Pokopana je bila v soboto ob začetku 400-letnice božje poti na Sv. gori, kamor je tolikokrat poromala za časa svojega dolgoletnega bivanja v Grgarju. Od svoje zgodnje mladosti je stregla in gospodinjala kot skrbna Marta najprej svojemu rajnemu bratu zlasti tomašniku Jožetu, ko je služboval v Solkanu, Kronbergu in Grgarju in potem svojemu nečaku župniku — dekanu v Dornbergu. — Šest duhovnikov jo je spremlilo k večnemu počitku ob krasnem spremstvu Marijine družbe in velikem številu Dornberžanov. Naj v miru počiva!

Zaprte duhovne vaje za dekleta na Sv. gori

bodo od 24.—28. julija. Priglasite se do 20. julija in pošljite oskrbnino L. 32.

Starši in duhovski poklici

Kako lepo in prirčno smo letos obhajali nove maše! Fantje so postavili mlaje in slavoloke, dekleta so napletla vence, cerkveni zbori so se skrbno pripravili, vsa domača duhovnija se je veselila in praznovala ta redki dan, ko je domača mladenič prvič maševal. Kdo naj popiše srečo očeta in matere, ko poklekne prvič pred svojega sina, da prejmeta novomašniški blagoslov? Ko zazvoni srebrni glas iz zvonika in naznanja, da je prišel najsvetejši hip povzdigovanja, tedaj vse navzoče množice blagrujejo mladega duhovnika, ki ga je poklical Gospod in ki zdaj drži v posvečenih rokah presveto hostijo in kelih Jezusove krvi.

Premnoga mati vzdihne pri novi maši: »Oh, ko bi tudi moj deček mogel postati duhovnik! Res, mati, svojemu sinu ne moreš dati lepšega in bolj vzvišene ga poklica kot je duhovski. Seveda je pot mladeniča, ki želi postati duhovnik, zelo težavna. Zgodaj mora zapustiti družinski krog, odpovedati se mora marsikakšnemu zemskemu veselju, a za vse to bo prejel bogato plačilo, saj je Jezus apostolom rekel: »Resnično, povem vam: Nikogar ni, ki bi zapustil hišo ali brate ali sestre ali mater ali očeta ali otroke ali njive zaradi mene in zaradi evangelija in ne bi

prejel stokrat toliko zdaj v tem življenju, tudi sredi preganjanja, v prihodnjem pa srečo večnega življenja«. Mati sinu lahko zelo pomaga do te velike sreče, ki jo je obljubil Gospod. Ona, ki je v skromnem in delavnem življenju veliko grenkosti okusila, premnogokrat bila prevarana v svojih željah in načrtih, bo sinu lahko povedala z besedami našega velikega pesnika: »Kako se v strup preobrača vse, kar srce si sladkega obeta«. In kako lepo je delo katoliškega duhovnika! Pri oltarju stoji in gleda Boga pred seboj. Njegova oblast je neskončna: iz nebes prikličje Jezusa na oltar, prime ga v roke, zaužije in da zaužiti drugim. Pri sv. maši obnavlja oni dogodek na gori Kalvariji, radi katerega je sonce otemnelo in se je zemlja stresla.

Kako lepo in potrebno je tudi duhovnikovo delo pri otrocih! Ko stopi pred mladino, se uprovanj nedolžne oči, mlade duše se mu zaupljivo odpirajo, on pa jim z besedo pomaga na življenjsko pot. Njih vodnik in njihov največji prijatelj lahko postane.

In kolika sreča prevzame duhovnikovo srce, ko se po večurnem spovedovanju vrne truden v svojo samotno sobo. Za zagrinjalom spovednice je več ur poslušal človeške tožbe, zablude, odgovarjal na nešteta

vprašanja zmedenih duš, tolažil in blagoslavljal. Koliko duš je očistil in ozdravil, kolikim pokazal pravo pot do Boga.

Pa pridejo duhovnika klicat za sveto popotnico. Duša se poslavlja od tega življenja in še enkrat bo Boga zaužila in ž njim odpotovala v večnost. Kolika tolažba za umirajočega je sv. obhajilo in duhovnikova molitev. Pa tudi uboge domače njegova beseda pomiri in pokrepča.

Čudovito je dušno pastirstvo v zanemarjenih župnijah. Razpasla se je malomarnost do cerkve in veliko pohujšanje. Pa pride duhovnik in se z navdušenjem loti dela. Težko in počasi gre tako delo, a čez leta in desetletja se pa že pokažejo uspehi. Tak duhovnik postane pravi blagoslov za vernike in še poznejši rodovi se bodo nanj spominjali kakor na dobrega očeta.

Imeti sina duhovnika je velika milost božja, katero je treba od Boga izprositi. Sv. Monika ni nehala moliti za svojega sina Avgustina, ki je zabredel v grehe, dokler ni postal duhovnik in vzoren škof. Mati, moli v ta namen, obljubi svoje dete Bogu in Mariji. Prosi Boga, naj ga sprejme. Tudi v svojem sinčku zbudi ljubezen do molitve, nauči ga majhnih premagovanj in vcepi mu ljubezen do revežev. Govori mu večkrat o duhovnikovem delu,

tako da bo v mladi duši vzkliklo veselje za delo in čast božjo in rešitev neumrljivih duš. Vse to podpri z dobrim zgledom: hodi z njim v cerkev in pogosto prejemaj svete zakramente. Skrbeti moraš, da bo otrok ostal čist, kajti v psalmu je zapisano: »Kdo pojde na Gospodovo goro in kdo bo ostal na njegovem svetem kraju?« in nato odgovor: »Kdor je nedolžnih rok in čiste ga srca«.

Ko odhaja sin od doma v šole, pazi, v kakšno družbo bo prišel. Lahko se zgodi, da se vrne iz šol kot sovražnik božji, pomočnik satanov in zapeljivalec rojakov. Najbolje je, da sina pošlješ v zavod, kjer dečke pripravljajo za duhovniški poklic. Vzrediti duhovnika je še boljše kot sezidati cerkev, ker cerkev brez duhovnikov skoro nič ne koristi, duhovniki pa koristijo dušam tudi brez cerkva.

Bilo je leta 1864. Iz daljnih gor, iz Cerknega je kmečka mati peš pripeljala desetletnega sina na Sv. goro. Pokleknila sta pred milostno podobo in pobožno molila. Mati je prosila Marijo, naj pomaga sinu, ki pojde v latinske šole, da doseže duhovski stan. Sin France se je tudi posvetil in priporočil Mariji, kraljici duhovnikov.

Od tega dne je preteklo več ko 70 let. Iz dečka je postal pobožen, zgleden in učen duhovnik, potem pa nadškof. Leta 1922. je nadškof Frančišek Borja Sedej v slovesni proesiji prenesel milostno podobo Svetogorske Kraljice v zasilno kapelo na Skalnici. Ob tej priliki je ta naš cerkveni knez, ki je bil moder in svet pastir duš, pripovedoval, kako ga je mati posvetila Mariji.

Naj bi mnogo naših dobrih mater sledilo temu zgledu, da nam Marija vzgoji mnogo dobrih duhovnikov!

Svetogorski Kraljici

*Gor k Materi svete radosti
na Goro srcé hrepeni
iz žalostne solzne doline,
kjer duša nam v boli drhti:
o Ti Svetogorska Kraljica,
v bridkosti si nam Tolažnica!*

*O Mati, vse misli nam k Tebi
hitijo na Sveto goró;
mi revni smo, šibki, slabotni,
Ti imaš mogočno roko:
o Ti Svetogorska Kraljica,
v težavah si nam Pomočnica!*

*O Mati, na trudne izgnance
ozri se Ti s Svete goré,
blodeči popotniki k Tebi
domov gor v nebesa želé:
o Ti Svetogorska Kraljica,
v nebesa nam bodi Vodnica!*

Julij Zeyer (Poslovenil Marko Kranjc)

Vrt Marijin

Pesem o Materi
(Nadaljevanje.)

III. ZGODNJA DANICA.

Ubog je bil Joahim, ko je prišel v hišo svojega tasta, toda Gospod je bil z njim ter mu blagoslovil in obilo množil imetje. Njegove črede so rastle na širokih pašnikih, žetve na njegovih poljih so bile divne. Toda Joahim ni maral kupičiti časnega premoženja, njegova roka je bila odprta in kar je rosilo v njo, je zopet teklo iz nje v roke, ki so se dvigale k njemu za pomoč. In Joahim je delil vse svoje dohodke in vse imetje, ki ga je z njim Gospod obdaroval, leto na leto na tri enake dele: prvega je dajal vdovam, sirotam in ubožcem, drugega je posvečal templju v Jeruzalemu in šele kar je preostajalo, je odmenil za svojo hišo ter za svoje prijatelje in sorodnike. V njegovi hiši je vladal mir božji in Joahim in Ana sta živela v zakonu čisto in pobožno ter v tihi sreči. Le eno jima je kalilo radost življenja, sicer tako popolno: da nista imela otroka. Tako je že bežala njuna mladost in odcvetala njuna žarna lepota in težka skrb je padla Ani v dušo in glava ji je v žalosti klonila na prsi. Kakor lije duhoven olje pred oltarjem, tako je izlivala Ana neprestano svojo dušo v molitvi pred Gospodom v globokem hrepenenju in upanju, ki

jo je vedno napajalo kakor vonjiva dišava, v upanju, da je odločena za velike reči. Saj je vendar zvenelo nekdaž Arkasu iz ust kakor obljuba, da je poklicana izpolniti poslanje; Bog sam ji je navdihoval njene molitve in njeno željo, da se ta molitev izpolni, željo, ki ji je razjedala srce ter jo v notranjosti žgala kakor razbeljena kovina! Je-li postala nevredna, da bi bila mati, nevredna, da bi bila šteta med prednike Mesijeve? Mar se še ni bližala ura? Ah, vsa nežnost, ki je vroče klila v njej, naj celo neplodna premine in zamre kakor seme, ki ne more nikdar pognati?

In premagana se je v solzah zgrudila na tla ter poljubljala zemljo, to skrivnostno krilo, ki neprestano rodi življenje v tihoti. In zopet, zopet in zopet je v trpljenju na tihem klicala k Bogu — pred Joahimom pa je molčala in mu ni odkrila svoje težke boleti; in Joahim, ki je tudi na skrivnem trpel, je ravnotako dušil pred Ano svoje vzdihne. Tako je mineval čas in oba sta že nehala upati, a moliti nista nehala in na lokah in polju in ob ognjišču sta se njuni duši neprenehoma dvigali h Gospodu.

Tako je potekal čas. Nekoč pa se je zgodilo, da je prinesel Joahim svoj običajni dar v templj in eden tamošnjih duhovnov mu hladno reče: »Tvoj dar, se zdi, Bogu ni ljub. Zakaj je brez otrok tvoj zakon? Iz hiše Davidove si, iz tvojih otrok bi se mogel naroditi Mesija. Morda si omadeževan z velikim grehom in zato ti je Bog odrekel otroke. Vzemí torej svoj dar in pojdi iz templja!«

Ko je duhoven izgovoril te nepremišljene besede, je padlo nekaj kakor groza na vse, ki so stali blizu, tako

da so se jeli pred Joahimom umikati. Dasi brez krivde, vendar Joahim ni izpregovoril ne besedice v svojo opravičbo in je šel iz templja. Stal je pred vrati ter si s plaščem zakril obraz. V Nazaret se ni hotel vrniti. Bil je osramočen in svoje sramote ni hotel niti pod streho, kjer je živela žena. Zbežal je torej v puščavo ter si ondi postavil šotor. Štirideset dni se skoro ni dotaknil ne jedi ne vode; premišljeval je le, s čim bi bil pač razžalil Boga in ne lepi li vendarle kaka krivda na njem.

In prišli so k Ani ter ji pripovedovali, kaj se je bilo zgodilo v templju. Tedaj se je Ana zaprla v svojo sobo in sedla na tla kakor žalujoča vdova ter si potresla pepel na glavo. V tej žalosti je prebila dolgih štirideset dni neprestano.

Ko pa je ta doba pretekla, se je oglasilo v njenem srcu zopet nekako hrepenenje, videti božji svet, jasno nebo in šelesteča, zibajoča se drevesa. In prišla je iz temne sobe z gorečo svetilnico ter šla v tihi vrt, ki je cvetel za hišo. Zunaj pa še ni bila tema, prijeten večer je bil in srebrnast mrak.

Ana je sedla pod drevo; bila je stara smokva in v njenih vejah so snivale ptice v svojih gnezdih in zdaj zdaj tiho zaščebetale, kakor bi uspavale svojo deco. Ta nežnost ptic je jo ganila. Tiho je obesila srebrno svetilnico smokvi na vejo ter brez besede sklenila roke. Bala se je že klicati k Bogu, ko njegova volja očividno ni hotela slišati njene prošnje, in v nemi odповedi se ji je glava ponižno sklonila na prsi. Tedaj ji je bilo, kakor da jo je v hipu obvel tajinstveni dih in lasje so se ji jeli ježiti in začela se je ogledovati po vrtu, napol v omamici, tako posebni, čudni omamici. In zdajci je opazila,

Močna žena

Med ženami, ki se redno vsako leto udeležujejo duhovnih vaj na Sv. gori, je bila tudi Cecilija Komel iz Rožne doline pri Gorici, ki je umrla v 75. letu dne 4. 2. 1938 in so jo pokopali ob nenavadno veliki udeležbi prijateljev in znancev dne 6. 2. Že sam pogreb te kmečke ženske je pokazal, kako veliko je bilo ljudi, ki so se zanj zanimali. In res je bila to žena, ki je prav, da gre glas o njej daleč preko tesne Rožne doline. Spomin nanjo naj nas razveseli, da se dobe tudi med nami še vedno krepke ženske osebnosti; obenem pa naj spominja vse naše ženstvo na vrline, ki naj jih goji, da bo še nadalje podpiralo tri vogale naših domov, da ostanejo trdni in zdravi.

Domača hiša

Rodila se je pri Zanutovih v Mandriji h. štev. 76 kot hčerka Blaža Rijavca in Neže Cejeve dne 16. 2. 1863. Njeni starši so bili pridni in pobožni ljudje, ki so tudi otroke znali vzgajati k delu in molitvi. Mati Neža je bila tudi zelo stroga, kar je morala Cilka nekoč prav hudo občutiti, ko je na praznik vseh svetih zaslala v preveselo družbo in je zato morala iti brez večerje spat na senik. Njen še živeči brat kar ne more pozabiti, kako hudo je bilo taktat v hiši. V tistih časih so bili ljudje tudi za Boga in Cerkve res še goreči. Zlasti pozimi so hodili z velikimi žrtvami v mrazu in dežju, z bakljami v rokah, daleč k sv. maši — bodisi v Kronberg, kamor spadajo, bodisi v goriško stolnico. Zavedali so se, da so dolžnosti do Boga res najvažnejše dolžnosti in da je skrb za dušo najvažnejša skrb, za katero ni nobena žrtev prevelika. Tako se je tudi mala Cilka že mlada učila od staršev resnosti življenja in je lepo napredovala v ljubezni do dela in molitve.

Mladenka

Cilka je bila lepo in veselo dekle. Resnici na ljubo moramo povedati, da se je katerikoli na leto tudi zavrtela. Ko je sedaj večkrat tožila nad popačenostjo mladine, zlasti nad norim plesanjem brez mere in meje in dostojnosti, so jo radi podražili: »No, pa je vendar splošno znano, da ste tudi Vi v svoji mladosti plesala! Odkod sedaj taka strogost?« »Po pravici govorite, vedno sem bila veselega značaja in res je tudi, da sem se v mladih letih rada zavrtela, ampak pošteno. Ni bila to moja čednost, pa v zagovor naše mladosti moram vendar povedati, da naši tedanji plesi se nikakor ne smejo staviti v isto vrsto z da-

našnjimi. Plesali smo zelo dostojne ples, le redkokdaj, do prave ure, v poštenu družbi. Da sem bila vesela, vsi lahko pričajo, da bi pa bila kdaj pozabila na svojo dekleško čast, tega mi nihče ne more očitati — niti moj rajni Silvester, ki sva se dolgo ljubila, ne da bi bila Boga žalila«.

Da, Silvester Komel se je imenoval bodoči mož Cilke Rijavčeve. Bil je iz dobre kmečke hiše na Ajševici, kjer so pravili »pri Murenščevih«. Ta družina si je takrat precej pomagala s prevajanjem kamna iz loških jav. (Mimogrede povemo, da so Loke dale kamen za kronberško cerkev in župnišče in skoraj za vse hiše ob državni cesti, ki gre skozi Ajševico). Silvester je vzljubil Cilko in ona je spoznala, da bi bil zanj pravi mož. Rada bi se bila precej poročila, pa gospodarske razmere so zahtevale od staršev, da so prej spravili pod zakonski jarem starejše otroke... in Cilka je morala čakati. Silvestru so pa prijatelji nagajali in se iz njegove dolge ljubezni norčevali. Da bo vsega gorvorjenja konec, sta se 2. 3. 1889 pred kronberškim poročnim oltarjem zvezala do smrti.

Žena

Po poroki pa nista mogla takoj priti skupaj pod isto streho, ker je bila Cilka potrebna doma in tudi Silvester še ni pripravil primerne doma za tolikanj ljubljeno ženo. Skoraj tri leta sta bivala vsak na svojem domu. Dobro leto po poroki jima je Bog daroval prvo hčerko. Silvestru so pa še bolj nagajali, češ, kak mož pa je, da si ne more postaviti svojega doma. Tedaj je oče Anton daroval svojemu sinu revno hišico v Rožni dolini, nekoliko zemlje in... 300 goldinarjev dolga. Hiša je pa bila »pusta in prazna« — vsega ji je manjkalo. Oče Blaž, ki je imel več otrok in precej dolga, tudi ni mogel mlademu paru hitro pomagati na noge. Cilka je pa vedno silila, naj se skoraj preseli v svoj dom, medtem je pa pridno delala in po gozdu pobirala suhljad ter jo v velikih butarah nosila v mesto na prodaj. Za skromni izkupiček je kupila zdaj krožnik, zdaj lonec, zdaj nož, zdaj metlo itd. ter jih domov grede spravila v bodočem domu. Ko sta kot pridni mlavljici spravila skupaj najnujnejše potrebščine, sta na določeni dan prišla v lastni dom. Cilki pa je bilo hudo, ko se je poslavljala z doma in je vedela, da jo bo čakalo težko življenje. Hud mrz je bil, ko je hitela čez Podturnsko gmajno vsa objokana, na eni roki noseč še ne dveletno hčerko, v drugi pa kokoš, ki ji

jo je darovala mati, da bo imela kako jajčke za prvo silo. Zadržela sta torej lastno gospodarstvo in gospodinjstvo, ki je bilo tako ubožno, da sta kmalu uvidela: doma ne bo dovolj kruha, kaj še, da bi dolg plačevala. Silvester se je odločil, da gre na postajo za težaka, doma se je pa Cilka sama poprijela vsega gospodarstva. Z neugnano pridnostjo sta se kmalu rešila dolga in si tudi že kupila nekoliko živine, tako da je mož čez nekoliko let mogel pustiti delo na postaji in iskati postranske zaslužke v Panovcu z vošnjami. Mož je obdeloval par njiv zemlje in vozil drva, žena je vozila mleko v Gorico in si kak krajcar zaslužila tudi kot perica in pomočnica pri rajnem baronu Starkenfelsu, ki je pred vojsko bival v sosesčini, in tako se jima je začelo zbirati imetje, da je njuna hiša bila že pred vojno ena najtrdnjših v Rožni dolini. Med vojsko sta bila v Podkrajju, kjer si je Silvester zaslužil lepe denarce tudi kot voznik nekega vojnega dobavitelja. Po vojni so tudi otroci pridno pomagali in nekdanj revna hišica se je povečala in dobila čedna gospodarska poslopja ter vzoren hlev, kjer je bilo do dvanajst glav živine. Bila je to kmetija, ki sta jo postavila na čvrste noge pridni mož in močna žena.

Trpljenje

Vsi, ki so poznali Cilko, imajo še živo v spominu njen ljubeznivi smehlaj in obče znano prijaznost, ki jo je zelo prikupila vsem, ki so imeli z njo kako opravilo. Radi njene vljudnosti so jo tudi na raznih uradih zelo lepo sprejemali in postregli, čeprav je znala izražati svoje misli le v besedi, ki jo je podedovala od matere in jo je kot tako spoštovala, ljubila in brez sramu pred vsakomer rabila.

Toda vsak njen znanec se spominja tudi njenega upognjenega života, njenih skrivljenih udov, zlasti pa močnih, vznok potisnjenih palcev in od bogatih brazd vsega razoranega obličja. Ta njena zunanost je govorila vsakemu poznavalcu, da je življenja boj in trpljenje to ženo do dobra zdelalo. Poznala je trpljenje in skrb ubožca, ki si mora s silnim delom, zanašajoč se le nase in na Boga, ustvarjati dostojnejše življenjske razmere. Pozneje je okušala tudi breme in skrb, ki ga daje lepo premoženje, da se v težkih gospodarskih prilikah ohrani. Vedela je, kaj se pravi biti mati številnih otrok, kaj delati in garati brez pravega počitka iz leta v leto, kar vse več ali manj okušajo vse naše vestne kmečke žene. Toda Bog je hotel našo Cilko preizkušati tudi z izrednimi bridkostmi. Že pred vojsko je izgubila najstarejšo hčer, ki je bila veselje staršev in

vseh, ki so jo poznali. Najstarejši sin, ki se je zdelo, da je podedoval vso podjetnost in pridnost svojih staršev, je pomagal razkladati seno na Petri- nišču, pa so fantu na seniku padle vile iz rok in predrl Feliks celo in oko. Nikdar ni mogla pozabiti groznih občutkov, ki jih je imela, ko je prišel ves okrvavljen z izbitim očesom domov. Isti fant je pozneje oboel na pljučih in po dolgi bolezni umrl. Med vojsko ji je umrla tudi druga že dorasla hči. Po vojski je zgubila moža, ki sta se z njim izredno ljubila in razumela: zvesta žena je imela svojega rajnega moža do smrti v najlepšem spominu in je govorila o njem s čudovitim spoštovanjem. V smrti se ji je zdelo, da prihaja Silvester po njo. Sama je bila večkrat na smrt bolna in previdena; tudi v noge jo je pred leti prišla taka skrnina, da je imela dolgo prav divje bolečine. Zadnje dneve svojega življenja je

prebivala v silnih bolečinah in skrbah ob postelji na smrt obolelega zadnjega sina, ki je bil na tem, da zapusti ženo s štirimi majhnimi otročiči. Takrat, ko je bilo življenje zadnjega njenega otroka na tehtnici, je tudi sama legla na bolniško postelj in se nekako skupno s sinom borila s smrtjo. V hiši »nune Cilke« je bilo takrat že tako hudo, da sam dušni pastir ni vedel, kaj in kako naj bi govoril in tolažil. Pri zadnjem obisku jo je vprašal: »Vedno ste Boga ljubila. Zdaj Vas je res nad vse hudo obiskal. Ali Vam prihaja skušnjava, da bi mu bila huda?« Odgovorila je vredno krščanske žene močne vere: »Veliko križev sem imela, pa nikdar se nisem jezila nanje«. Darovala je življenje za sina in njegove otroke, če je božja sveta volja, da ga ohrani pri življenju. Tiho je trpela v življenju in smrti.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Kotiček resnice

brez rokavice

MISLIM, KAR HOČEM.

Ali res? Kaj ti pa to pomaga?

1. Misli si, da si bogat!... Da imaš, ko si brezposeln, delo... Da si kralj!

Kaj ti to koristi? Nič! Še škoduje: ljudje te bodo imeli za sanjača, če ne naravnost za zmešanega. Ne manjka takih, ki se imajo za cesarja, za Napoleona Veš, kje so? V norišnici!

Ti menda nočeš biti med njimi.

2. Res, misliti moreš, kar hočeš. Do mišljevanja si moreš vse mogoče reči. Vprašanje pa je, če misliš prav.

Misli si, da je dvakrat dve pet!

Drugi si bo lahko mislil, da je dvakrat dve tri. Saj tudi on lahko misli, kar hoče. Kaj prinese tako mišljenje? Zmedo in prepirl!

Vidiš, treba je prav misliti.

3. Ko balincajo, se radi pričajo, kaj tera kroga drži. Eden misli: »Moja družina«, drugi misli: »Moja je!« Po tvoje bi bila od obeh. To pa spet vidiš, da ni mogoče. Kaj storijo, da zvedo, kdo prav misli? Vzamejo merilo in merijo. Kakor merilo pokaže, tistega misel je prava, tistega kroga drži.

Vidiš, da so naše misli prave, morajo imeti neko merilo. Za težo imaš utež, za dolžino, širino in višino meter, za prostornino liter... za mišljenje pa resnico. Če tvoje mišljenje odgovarja resnici, je pravo, misliš prav; če ne od-

govarja resnici, si v zmoti. Tako mislje nje ti nič ne pomaga. Kakor nič ne pomaga tekanje tistemu, ki teče po napačni cesti.

4. »Kje pa najdem resnico?« sprašuješ. Ako resnico odkritosrčno iščeš, jo spoznaš s svojim razumom. Bog sam ti pomaga, da resnico vedno bolj spoznaš. Zato jo je sam povedal, razodel. Še več, celo ukazal je učiti, kar je razodel: »Pojdite in učite vse narode«.

Zato proti resnici in tudi proti razodu deti resnici ne moreš misliti, če nočeš biti v zmoti.

5. Ivan je trdil: »Mislim, kar hočem«. Hotel je s tem povedati, da ne veruje v Boga, da ne posluša Cerkve. Jože mu reče: »Jaz tudi mislim, kar hočem«. Vse sel je bil Ivan, da ima somišljenika. Vpraša Jožeta: »Kaj pa ti misliš?« Jože mu odgovori: »Veš, kaj mislim? To, da si ti velik tat in ropar!«

Komaj je Jože ušel Ivanu, da ga ni naklestil. Tako zelo je bil Ivan hud nad to žaljivo in neresnično »mislijo« Jožetovo.

Ko se je Ivanu ohladila kri, je morda spoznal, da tudi sam dela krivico — Boga.

6. »Hudobno misli ločijo od Boga, ... zakaj sveti Duh modrosti se odtegne tistemu, ki nespametno misli« (cf. Modr. 1, 3. 5).

Srečko.

da se vsi žarki lijejo iz mogočnega vzplamtele svetilnice na lavorjev grm nje nasproti, da se zlivajo na prečuden, nikdar viden način v določne obrise; in glej, kar je zdaj videla, je bila postava: mladenič v jasnobelem oblačilu je stal v vrtu. Sij, bolj bel od snega, mu je žareel krog senc in krila je imel iz iskričih se rubinov. In vendar je bila to senca, dasi ji je z bliščem slepila oči, prozorna senca: ker Ana je skozi poigravanje njenih barv jasno videla obrise listov lavorjevega grma za njo in rožne cvete oleandrov, ki so rastle za lavorjem pri studencu. Ana je nepremično strmela na prikazen in srce ji je bilo v grozi. Oko se ji je širilo in kakor v vročici ji je plula kri. Tedaj se oglaš iz te sence mil glas, govoreč: »Konec je tvojim solzam in tvoji vzdihli bodo onemeli! Vzemi palico v roko in pojdi v Jeruzalem! Tam v templju daruj dva bela goloba. Ko prideš po daritvi iz templja, boš srečala pod obokom Zlatih vrat svojega moža. Z njim se vrneš sem. Bog je s teboj!«

Tako je govorila prikazen in ko so odzvene nje besede, se je razblinila v zraku kakor jutranja megla v solncu. Toda beli sij je trepetal po vsem vrtu in tih spev kakor tisočeri v snu zvržolečih slavčkov je plul kakor vetrec skozi večer. Nato je bilo tiho, nemo; sij je ugasnil in mrak se je stemnil. Ana pa je kakor omamljena vstala ter omahovala v svojo sobo, onde se zrušila oslabljena na posteljo in zadremala. Tedaj se ji je v spanju zopet prikazala ona prozorna senca v svoji snežni belini, stala je njej nasproti ter nekaj pisala na steno. Ana se je takoj zbudila. In glej, na steni je plamtelo nekaj kakor blodna lučka: bila je beseda, ki jo je angel napisal, bilo je zgolj ime: »Marija«. Prikazen angelova pa je zginila.

Drugi dan se odpravi Ana, odeta v belo oblačilo in zastrta z belim pajčolanom, na pot v Jeruzalem, kakor ji je bilo ukazano. Po angelovem naročilu je darovala v templju dva bela goloba. Ko po daritvi gre iz templja ter pride pod obok Zlatih vrat, zagleda Joahima, stojičega ob mramornatem stebri, ki je imel obliko izklesane palme. Vsa nema v svoji radosti Ana obstoji, Joahim pa reče: »Hvala Gospodu, mojemu Bogu! Niso bile varljive sanje, ki so mi ukazale, naj grem iz puščave ter se napotim sem, kjer mi bo dodeljena sreča, da zagledam tebe, Ana, pod obokom Zlatih vrat!«

In Ana in Joahim sta se objela ter povzdignila svoje oči in glej, zopet je Ana videla jasno prikazen angelovo; plul je nad njima, položil roke na njuni glavi in žarki, lijoči iz njega, so stkali blesteč oblak krog njiju, tako da ju je demantni blišč kar slepil. Tako sta šla skup roko v roki izpod oboka Zlatih vrat in zahvaljujoč Boga odpotovala nazaj v Nazaret, kjer ju je čakala njuna tiha hišica s prijaznimi sencami sob in stari vrt, poln cvetočih smokvev, terebint in margarantov.

Tako sta živela zopet skupaj čista v blaženosti in v njunih dušah ni bilo več sence. Ana je imela zdaj obljubo, po angelu ji naravnost oznanjeno, in zavedala se je svoje velike naloge. In prišel je dan, ko je Ana rekla Joahimu: »Že je izpolnjeno, kar je sel božji tistikrat obljubil v vrtu: Cvet vzcvete na palici Aronovi. Brez madeža je spločet sad, ki se nad njim zaraduje zemlja in nebesa!«

Ko je bil dopolnjen čas, se je zgodilo, da je bila Ana sama v svoji sobi in je Joahim skozi odprta vrata zaslišal klic njenega glasu. In ko je hitel k njej, glej, je bila zopet kakor v zlatem oblaku, kakor tistikrat pod

obokom. Klečala je na svoji postelji ter dvigala k luči žarno dete, ki ga je bila porodila. In pritiskala ga je na svoje srce ter pokazala Joahimu njegovo obličje. In on in Ana sta od radosti zaplakala in njun vrisajoči hvalospev je plul iz sobice vun v stari vrt in visoko k nebesom. Ko se je potem znočilo, je videla Ana zopet ime »Marija«, kako je v plamtečih črkah žarelo na steni, in njen duh je bil prešinjen od velike prikazni. Videla je vsa nebesa in njih omotično globočino, bilo je vse polno angelov, ki so se vsi ponižno klanjali njenemu detetu. In videla je vse širom širom zemljo in vsa morja z vsemi otoki, suha zemlja in vode so pozdravljale dete. In zrla je v notranjost belih mramornatih svetišč ob modrih globinah vod in v šumečih gajih ter videla, kako so se zlati maliki v njih in vsi kipi bogov vsepovsodi rušili na tla, da se je od grmečega padca tresla zemlja. In videla je, kako so v podzemeljskih votlinah Sibile, ogrnjene s črnimi pajčolani, kakor od mrtvih vstajale, kako so, skoro okamenele od starosti, le s težavo omahujoče stopale skozi noč, in slišala, kako so med železnim bobnenjem težkih njihovih korakov na vse štiri strani sveta grmeli njih glasovi: »Ura je blizu! Danes je rojena ona, iz katere vzide Beseda, ki je bila od začetka in bo na veke! Ura se bliža! Brez madeža se je narodila Devica, ki jo bo slavil ves svet!«

In premagana od veličine svoje prikazni je padla Ana v globoko omotico in ko se je zbudila zopet v življenje, je podala dete Joahimu ter zašepetala: »Marija!« Dala sta torej detetu to ime, najslajše v človeškem jeziku.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Iz svetogorske zgodovine

(Nadaljevanje.)

OPAZKE:

Urška Ferligoj v ustnem izročilu

Natančnejših živatopisnih črtic nam zgodovina o marijini izvoljenki Urški ni ohranila. Bila je pripravno milostno orodje v božjih rokah: svetu nepoznana je pred prikazanjem svojo čredo pasla in Bogu zvesto služila; po opravljenem povelju Matere božje se je v priljubljeno samoto povrnila. Podobno so se vedle v vseh časih s posebnimi milostmi obdarjene osebe, n. pr. mala Bernardka v Lurdu, Melanija in Maksimin v La Saletti. Ustno izročilo pa še sedaj pozna hišo, kjer je bila blaga pastirica rojena; dandanašnji se to domovanje imenuje po domače »pri Piskovih v vasi«. Priimek »Ferligoj« je pa v Grgarski občini izginil. (V solkanskih krstnih bukvah je nekdo ta priimek videl. — Priimek s končnico »oj« se v naših krajih ne manjka, n. pr. Cigoj, Čičgoj, Šuligoj in Šfiligoj, Črnigoj, Kogoj i. dr. Sorodna z imenom Ferligoj sta priimka Ferletič, Ferlat. — Da se Urška Ferligojeva (ali Ferligojka) navadno imenuje »Ferligojnica«, prihaja bržkone od tod, ker so benečanski duhovniki in sploh Italijani končnico »nica« pritaknili.

Umrla je, najbrže ne dolgo po prikazanju, v Grgarju, kjer so jo pokopali na tedanjem pokopališču, ki je bilo okoli vikarijske cerkve v »Britofu«. Ko so prezbiterij širili, prišel je Urškin grob med cerkveno obzidje; rajnica počiva bajé sedaj ravno za velikim oltarjem. V prejšnjem stoletju se je bila raznesla govorica, da so oo. frančiškani truplo Urškino spravili na Sveto goro in v rakev v kapelici sv. Mihaela položili. Motil je nevedne ljudi star, zlizan napis na kameniti plošči omenjene rakve, kjer je bilo brati ime: »Uršula...«. O. gvardijana prisilijo, da jim mora rakev odpreti; ali v njej najdejo le ostanke trupla neke imenitne, plemenite gospé, ki ji je bilo Uršula ime. — Ljudstvo pripoveduje, da se je Marija Devica pastirici večkrat tudi na domu v Grgarju prikazovala. Pravijo, da se je vsakokrat gosta meja razgrinjala in Materi božji pot pripravljala, kadar se je s Svete gore k ljubljeni pastirici napravila. Tudi njeno smrt ustno izročilo skrivnostno pripoveduje. Dva frančiškana sta bajé goreče molila v cerkvi na Sveti gori; kar ima eden njiju čudno prikazen: Urška stopa beleoblečena proti glavnemu oltarju, Mati božja se doli skloni in ji venec na glavo položi. Njegov tovariš pa izprva nič ne vidi; šele ko čez njegove rame po cerkvi pogleda, se mu prikazen odkrije. Drugi dan so izvedeli, da je Bog pastirico k sebi poklical.

Kako se je Marija prikazala

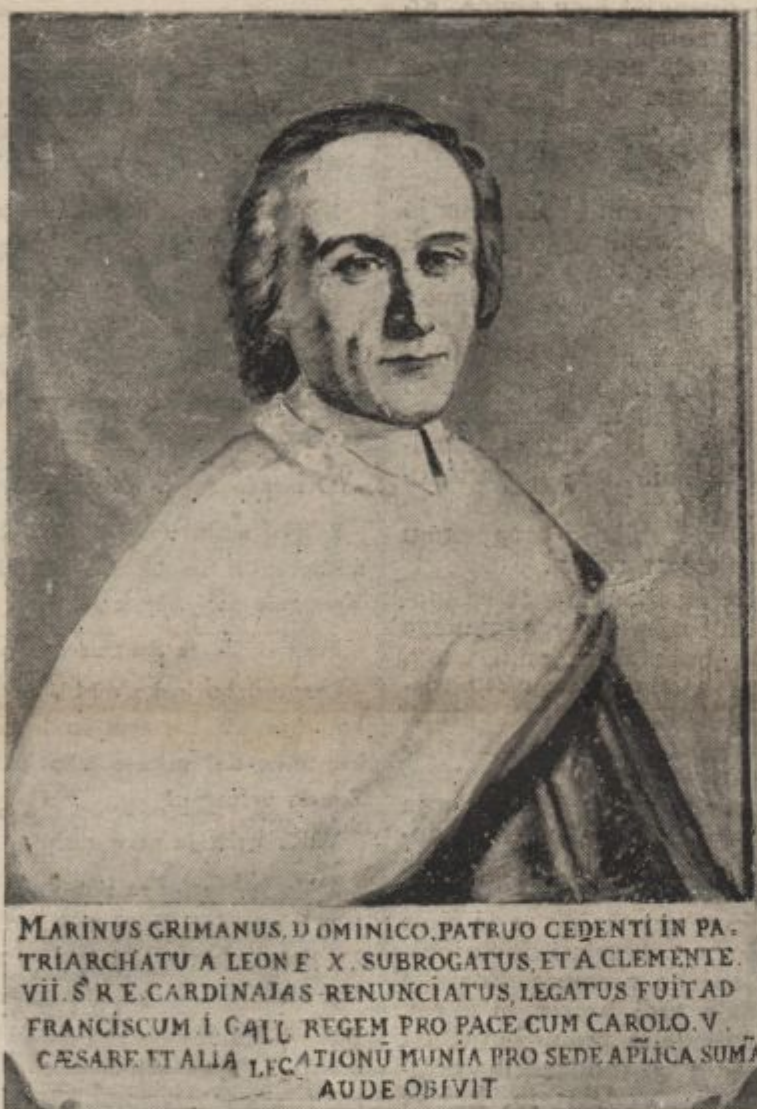
V kaki podobi se je bila Mati božja na Sveti gori prikazala? — Bavčar, ki pravi, da je zgodbo prikazanja iz zapisnikov svetogorskih prepisal, trdi, da se je Mati božja prikazala z detetom Jezusom, ki ga je na obeh rokah pestovala. Pisatelj, kojega rokopis hranijo oo. frančiškani na Kostanjevici v Gorici (opozarjamo čitatelja, da je bil A. Črv napisal te opazke in dodatke l. 1883.), pa pobija mnenje Bavčarjevo ter skuša dokazati, da se je bila Mati božja prikazala sklonjena na oblakih z detetom Jezusom na desnici, z levico pa na mesto kazaje, kjer je hotela milostni tempelj imeti. Opira pa svoje mnenje pisatelj na dve sliki, ki ju je bil dal o. Romuald Sitar, gvardijan na Sveti gori, v začetku XVIII. stoletja napraviti in sicer eno veliko na platnu za refektorij, ki se še dandanašnji (l. 1883) hrani, drugo pa a fresco v cerkvi nad obokom pred prezbiterijem, ki se obnov-

ljena tudi še (1883) nahaja na omenjenem mestu. O. Sitar je bil dal oni sliki napraviti ravno pred kronanjem podobe Matere božje na Sveti gori. On, pravi omenjeni pisatelj, gotovo ni kar tja v en dan domišljiji slikarjevi prepustil, kako naj podobi napravi, temveč je ukazal prikazanje Matere božje tako naslikati, kakor je bilo v domačih zapisnikih popisano, in je zraven tega poizvedoval in primerjal, kaj verjetna ustna izročila o tem pripovedujejo, ker takrat je bil v živem spominu ljudstva ta imenitni dogodek še z marsikaterimi okoliščinami, ki so se potem sčasoma pozabile. Pod sliko pred prezbiterijem je bil zato o. Sitar tudi dal narediti napis: »B. D. se je Uršuli Ferligojki na tem mestu v zgoraj naslikani podobi prikazala l. 1539.« To mnenje potrjuje tudi leseni kip, ki so ga bili brž po prikazanju v začasno kapelico postavili in ki je ondi bil v prvem lesenem ol-

stiji za glavnim oltarjem. Na podstavku tega kipa, ki je bil že večkrat obnovljen in prebarvan, stoji latinski napis, ki nam pove to-le: »V tej obliki se je Marija na gori Skalnici, imenovani zdaj Sveti, leta 1359 prikazala Uršuli Ferligojnici, rekoč: Reci ljudstvu, naj mi na tem kraju hišo sežida in milosti prosi.

Pred tem kipom so do leta 1544 na Sveto goro prihajajoči verni zadobili od blažene Device mnogo milosti.

Glej o tem več v Cvetju 1916, stran 130; tam imaš tudi posnetek tega kipa. — Črv piše dalje v svojih opazkah: Ta leseni kip predstavlja tudi Mater božjo v tisti podobi kakor obe Sitarjevi sliki. Ker pa je bil kip brž po prikazanju napravljen, se sme misliti, da so ga dali izdelati prikazanju primerno. Na sliki, ki jo je patriarh cerkvi v dar poslal, drži Mati božja dete Jezusa zares z obema rokama, pa se ne ve, ali je bil dal to podobo ta-

tarju do leta 1544. Takrat je bil patriarh Marino Grimani sedanjjo podobo v dar poslal in postavili so jo v oltar, prejšnji kip so pa v samostan prenesli, kjer so ga nad drugim oddelkom stopnic nad nekakim marmornatim oltarjem izpostavljeno imeli do zatrtja božje poti l. 1786. Še sedaj (= 1883.) ga hranijo oo. frančiškani na Kostanjevici v Gorici v oratoriju. (Ko te zapiske A. Črva priobčujemo, moramo pripomniti, da je bil ta kip na Kostanjevici do vojnega časa. Po vojni so kip prenesli na Sveto goro in ga romarji lahko vidijo sedaj na oltarju v zakri-

krat nalašč za svetišče naslikati, ali pa jo je le iz svoje zbirke starodavnih imenitnih slik odbral in na veliki oltar na Sveti gori postaviti ukazal. Sv. Joahim in Ivan Krst. sta ob straneh D. M. po tedanji slikarski navadi, zraven Bogorodice še kakega drugega svetnika postavljali. Mogoče pa je, da imata oba prav (Bavčar in oni pisatelj), ker Devica Marija se je Uršuli, kakor vsi viri sprčujejo, vsaj trikrat prikazala. Znabiti se je enkrat prikazala, kakor je na patriarhovi sliki pokazana, drugič pa kakor jo predstavlja izvirni leseni kip na o. Sitarjevi sliki.

To in ono

Zaščitnik Poljske sv. Andrej Bobola na poti v domovino

Velikonočno nedeljo je bil proglašen za svetnika Andrej Bobola. Poljaki so želeli imeti njegovo nestrohnjeno truplo, ki se je nahajalo v Rimu, nazaj v domovino. Sv. oče je ugodil njihovi prošnji Sam predsednik poljske republike je dal svoj železniški voz na razpolago. Voz so spremenili v kapelo, kamor so v Rimu z velikanskimi slovesnostmi položili srebrno rakvo, v kateri so se nahajali zemski ostanki velikega mučenca. Na poti v domovino se je ustavil voz 10. junija v Ljubljani. Na kolodvoru so ga pričakovali predstavniki cerkvenih in svetnih oblasti in velika množica

ljudstva. V procesiji so peljali relikvije v jezuitsko cerkev svetega Jožefa, kamor so se hodili ljudje v velikem številu priporočat.

Slavnemu mučencu, o katerem bo naš list še pisal, da bodo naši bralci vedeli, koliko so tudi poljski bratje že trpeli za sv. vero, so priredili veličasten sprejem tudi v Budimpešti in v raznih čeških mestih. Nad vse slovesno in navdušeno ga je sprejel poljski narod v Krakovu, Poznanju in Varšavi.

Na številnih čeških postajah, kjer so navdušeno in pobožno sprejemali velikega poljskega mučenca, se je za sprejem pristrčno zahvaljeval pinski nadškof, poudarjajoč, da ni samo poljski škof, temveč tudi češkoslovaški, kajti

»mi smo bratje po veri in krvi. To veselo poudarjanje se je ponavljalo tudi pri vseh govornikih, predvsem poljskih, ki so se zahvaljevali Čehoslovakom za tako lepo sprejemanje poljskega svetnika iz Rima na Poljsko ter je prav to romanje poudarilo apostolat vzajemne katoliške in slovanske ljubezni in enote.

Ali znanost nasprotuje veri?

Kolikokrat si že slišal naše vaške »učenjake« (falirane študente in druge, ki so kar zaljubljeni v svojo učenost), da je vera samo za nevedne ljudi. Poslušaj, kaj pravijo resnični učenjaki. Na Francoskem, kakor tudi drugod, imajo društvo, v katero sprejemajo samo svetovno znane učenjake. To društvo se imenuje »Francoska akademija znanosti.« Te dni so zastavili članom tega društva vprašanje, če znanost nasprotuje veri. 70 učenjakov je to vprašanje zanikalo, le eden je trdil nasprotno. Ti učenjaki zatrjujejo, da eksaktne vede (matematika, fizika i. t. d.) ne morejo podati nobenega resnega dokaza proti veri. Nekateri med njimi še celo poudarjajo, da temeljito proučevanje naravoslovnih ved še celo utrjuje versko prepričanje in približuje človeka svojemu Stvarniku. Koliko učenjakov je globoko vernih! Beri, kaj pravi učenjak Marconi, velikan na polju elektricnih ved: »Verujem v moč molitve, in sicer ne le, ker sem prepričan katoličan, marveč tudi kot znanstvenik. Ni je sreče brez vere... Ponosen sem, da morem reči: Katoliški sem in verem.«

Kraljestvo Kristusovo

Vsi pobožni verniki bridko občutijo, da se Kristusov vpliv čedalje bolj izločuje iz vsega javnega življenja. Ponekod bolj nasilno, ponekod bolj prikrito se vodi vprav satanska borba proti vsemu, kar je božje. Zdi se, da dandanašnji odmevajo po vsem svetu divji klici, ki so nekoč tako grozovito doneli pred Pilatom: »Proč z njim! Nočemo, da bi ta vladal nad nami!«

Goreče duše se pa ne zadovoljujejo s tarnanjem, ampak skušajo vse to zlo po močeh zajezi. V ta namen bi se morali kristjani vsega sveta ne glede na državno in narodno pripadnost združiti in s skupnimi močmi udariti na skupnega sovražnika. Zato z veseljem slišimo in pozdravljamo, da je nam vsem dobro znani gospod svetnik Janez Kalan prevzel nad vse važno nalogo, da skliče na noge najboljše moč vsega katoliškega sveta na obrambo kraljestva božjega. To podjetje je že ponovno odobril in blagoslovil sveti oče; ki sam pač najbolj čuti, kako se po vsem svetu ovira svobodno delovanje cerkve.

Tej veliki misli služi list Regnum Christi (Kraljestvo Kristusovo), ki izhaja v nemškem in francoskem jeziku, da ga morejo brati in razumeti daleč po svetu. Največji odmev je našel ta list v misijonskih deželah, zlasti v Južni Afriki in na Kitajskem. Izhaja vsaka dva meseca v Ljubljani, odkoder se razpošilja v vse katoliške dežele sveta.

Drugo sredstvo, ki služi širjenju te misli, so mednarodni kongresi, ki jih je bilo doslej 5. Zadnji je bil preteklo leto na Poljskem v Poznanju in se je sijajno obnesel. Udeležili so se ga 4 kardinali, okrog 50 škofov in približno 150 tisoč vernikov.

Že navedeni gospod, tajnik mednarodnega Odbora za kongrese Kristusa Kralja, je izdal tudi posebno knjigo z naslovom »Kristus, kraljuj!«, v kateri razvija celoten načrt, kako bi bilo treba zbrati vse moči in napeti vse sile in uporabiti vsa dovoljena sredstva, da se premaga kraljestvo satanovo in utrdi ter razširi kraljestvo božje.

Svojim bravcem toplo priporočamo, naj molijo tudi za uspeh temu prizadevanju in si skušajo nabaviti omenjeno knjigo, ki stane L. 6.

Tudi jubilej Matere božje

Na Češkem obhajajo to leto 300-letnico vrnitve slike M. b. v Staro Boleslavo pri Pragi. Legenda pripoveduje, da je to sliko podaril sv. Metod sveti Ljudmili. Čehi so jo imeli v veliki časti. Njihovi sovražniki so jim sliko v vojski ugrabili in odnesli na Nemško. Ne ki češki princezinji se je posrečilo, da je za drag denar sliko odkupila. Leta 1638. v septembru so sliko z velikimi slovesnostmi prenesli v procesiji iz Prage v Staro Boleslavo. Letos slavijo 300-letnico tega dogodka. V velikih procesijah hodijo tja na božjo pot. Sloves-

nosti bodo dosegle svoj vrhunec v septembru.

Drobiž

V Ptuj je umrl kapucin pater Hieronim, ki je pred vojno deloval tudi v Sv. Križu in Gorici (1912-1914). N. p. v m. l. —:—

Kapucinski red si je v Rimu izvolil novega vrhovnega predstojnika. Novi generalni minister je Belgijec pater Donat de Wette. —:—

V Varšavi so v juniju zaključili šolsko leto višjega pouka verskih vprašanj, katerega se je udeleževalo 916 odraslih oseb, med njimi 337 z akademsko izobrazbo.

Kardinal Kakowski je pri zaključni slovesnosti poudaril, da za izobraženca ni dovolj, da pozna samo kratke stavke katekizma, marveč, da mora biti oborožen z globoko versko znanostjo.

Kajpada je mnogo izobražencev, ki niti katekizma ne znajo, pa bi radi vkljub temu z neko merodajnostjo govorili tudi o verskih vprašanjih. Koliko nespametnega govorjenja manj bi bilo, ako bi vsaj izobraženci malo bolj poznali naše verske resnice. —:—

V maju so se zbrali katoličani Združenih držav v Severni Ameriki na veliki kongres za proučevanje socialnih vprašanj. 10.000 odposlancev iz raznih krajev je zvesto poslušalo skozi štiri dni razne govornike, ki so pojasnjevali, kako naj se na podlagi krščanskih načel uredi zamotane razmere med raznimi stanovi, tako da bo vsem dobro. —:—

28. kongres Društva katoliškega tiska v Severni Ameriki, ki je bil zelo dobro obiskan, je poleg drugega sklenil, naj si člani prizadevajo, da ne bo katoliški tisk služil samo 20 milijonom katoličanov, marveč naj se kar moč razširi tudi med 100 milijoni drugorvercev Združenih držav Amerike, da tako tudi ti spoznajo nauke Kristusove Cerkve.

Svetogorski meh za uganke in za smeh

KVADRAT

A A A A A A Kmečko orodje
B C C C D D obed
E I I I I I sladka jed
I K K L L L otroška bolezen
M M N N O O sadni grm
P Š T T U V mesto na Irskem

V obeh poševnih vrstah bereš dva Marijina naslova.

Še nekatere iz otroških ust

Katehet: Kdaj je Jezus jahal v Jeruzalem?
Ivanček: Tisti dan, ko so nesli Judje oljke žegnat.

Župnik, (ki je razložil zakrament sv. pokore): No torej, kaj manjka tistemu, ki se ne misli poboljšati?
Francek: Palica!

Župnik: Odkod je doma sv. Peter?
Lojzek: S Kala (Vas na Kanalskem).
Župnik: Kako to vendar!
Lojzek: Saj je dejal Jezus Petru: Ti si Peter skala.

Rešitev ugank prejšnje številke

1. S
2. EVA
3. SREDA
4. SMETANA
5. SVETAGORA
6. PODGORA
7. KRONA
8. KRT
9. A

Rešitev: 1. Ko je visel na križu. 2. Tisti, ki je imel črn obraz. 3. Sv. Gregor (gre še gor.) 4. Nobeden, vsi stoje na nogah. 5. Noč. 6. Deset. 7. Sv. Jurij in Sv. Martin, (ker sta na konju).

Z dovoljenjem cerkvene oblasti.

Uredništvo in uprava:
CONVENTO MONTE SANTO.

Odgovorni urednik:
P. GUGLIELMO ENDRIZZI
Tiska:

Prem. Stab. Tip. L. Lucchesi • Gorizia.